

Agerdyrkningsberetning

fra April Maaned.

Tærskningen, der nu er endt, og om hvis Udfald der nedenfor er meddelt Beretninger fra Landets forskjellige Egne, viser et mindre Kornudbytte, end man ved Høstens Slutning antog at have bjerget, idet Kvantiteten i Gjennemsnit kun viser sig at svare til et Middelaars, og Kvaliteten endog at være lidt derunder. Grunden hertil maa dels søges i at Blomstringen af Rugen og Hveden i flere Egne havde været mindre heldig, saa der var en Del Spring i Årene; dels i at den stærke Sommervarme modnede Kornet for hurtigt, saa at Kjærnerne ofte bleve smaa og indskrumpede, undertiden bleve Årene endog golde i Toppen, og enkeltvis blev Kornet mer eller mindre skoldet; dels i at Ruften, der i flere Egne var temmelig stærk i Rug og Hvede, (særlig paa Holland), havde gjort mere Skade end man formodede, og navnlig forringede den ofte Kvaliteten, saa at der f. Ex. undertiden var 6 a 8 Pd. Forskjel paa Vægten af Kornet fra to nærliggende Hvedemarkter, af hvilke den ene havde været angrebet af Rust, den anden ikke. I Inland, hvor Indbjergningen af Havre fra kolde og sildige Jorder trak ind i September Maanedes Regnperiode, gjorde denne ogsaa kjendelig Skade paa Havrens Mængde og Godhed. Men hertil kommer nu de Ulemper, som i Efteraarets og Vinterens Løb stødte til, og af hvilke den væsentligste er den, at Tiden indtil i Januar var saa vedva-

rende regnfuld, at Stakkene ikke kunde tages ind, og ofte kun vare simpelt dækkede, fordi det havde været Hensigten at fremstjynde Tærstningen. De toge derfor ofte Skade af Regnen, og da man endelig i Januar og Februar Maaned fik dem ind, viste Kornet at have tabt 4—6—8 Pd. i Vægt i Sammenligning med det strax efter Høsten tærstede Korn. Tillsige have Musene og Rotterne iaar gjort megen Skade baade i Læden og Stakkene i mange Egne, og navnlig klages der stærkt derover fra det nordlige Jylland, fra Mors og fra Hammerum Herred. — Strax efter Høst blev meget Korn aftærstet, især med Damptærstemasjiner, og da gif Tærstearbejdet let; men i Vinter har Kornet været sejt at tærste paa Grund af det milde og fugtige Vejr. I det nordlige Benschsel findes endnu kun faa Tærstemasjiner, da det der synes billigere at lade plejltærste ved Alford, men rimeligvis ville de stigende Arbejdspriser fremkalde en Forandring heri for de kommende Aar.

I hosstaaende Tabel have vi sammendraget Gjennemsnittene af Fold og Vægt for de forskjellige Landsdele; ifølge dette har Hveden givet henimod 2 Fold mere end almindelig i Jylland, paa Fyen og Langeland, men derimod $1\frac{1}{2}$ Fold mindre paa Lolland og ogsaa mindre paa Sjælland, og ligesaa har Vægten været forholdsvis simplest paa de østlige Døer. Rugen har mere gennemgaaende givet et Middeldubltte, hvorimod dens Vægt er lavere end sædvanlig i alle Landsdele, undtagen paa Møen; i Jylland, paa Sjælland og Langeland er den endog meget lavere. Bygget var daarligt paa Døerne, især paa Sjælland, Møen og Falster, nemlig omtrent 1 Fold lavere end almindelig, hvorimod den paa de gode Jorder i Jylland har givet 1 a $1\frac{1}{2}$ Fold over en Middelhøst; dets Vægt har de fleste Steder været simpelt. Havren har paa Døerne, med Undtagelse af Falster og Langeland, og paa de gode Jorder i Jylland givet omtrent 1 Fold mere end i et Middelaar, og ligesaa har dens Vægt været god paa Sjælland, Møen, Lolland og Jyllands gode Jorder, hvorimod den har været mindre end almindelig i de andre Landsdele.

Gjennemsnit af Foldene (Dr. pr. Td. Land) og af Kornets Vægt (hollandsk)

for Året 1872 sammenlignet med 1863 - 71.

	Svæde.		Aug.		2rd. Vægt.		6rd. Vægt.		Svæde.					
	1863—71.		1863—71.		1863—71.		1863—71.		1863—71.					
	Td.	Vægt.	Td.	Vægt.	Td.	Vægt.	Td.	Vægt.	Td.	Vægt.				
Skjælland ¹⁾	11,0	126,2	11,5	119,5	12,0	121,5	10,9	112,2	11,6	106,8	14,8	82,4	13,8	81,0
Nævn	11,0	125,0	11,5	122,0	12,5	119,2	11,0	113,5	9,5	107,0	14,5	82,5	13,8	79,2
Kaister	12,0	124,0	12,0	127,2	10,9	121,6	11,0	112,0	"	"	"	"	"	81,5
Folland	10,8	124,7	10,7	121,5	10,9	122,1	10,5	111,8	"	"	"	"	"	76,8
Kangetand	13,0	127,0	11,8	126,0	11,0	121,0	12,0	115,0	12,0	112,0	12,5	80,8	11,8	76,8
Sjælland	13,7	127,2	11,2	121,2	12,2	121,8	12,1	112,2	12,4	106,9	13,1	77,2	14,1	79,0
a) gode Sorder ²⁾	12,5	125,0	11,0	117,8	10,9	119,5	12,8	110,7	12,5	100,8	11,0	103,6	14,5	78,1
b) middele Sorder ³⁾	8,0	124,2	"	"	8,7	119,8	8,8	109,0	8,8	98,8	8,8	101,0	9,4	77,1
c) simple Sorder ⁴⁾	"	"	7,7	118,6	7,0	119,8	7,8	108,4	7,8	101,0	7,2	100,7	8,9	74,8
3 Gjennemsnit ⁵⁾	11,5	125,4	11,5	120,1	10,6	120,8	10,7	111,5	10,4	103,8	10,9	104,8	12,9	79,1

1) Amager indbefattet. 2) Thorseng indbefattet. 3) Skiftet fra Kolding til Randers (undtagen Grenaa og Væstoft), Thy, Moes, Sølling og Egnen fra Limfjorden til Hadsund. 4) Væstofts, Grenaa-, Hobro- og Mariagerne, Viborg- og Hølstebroegnen samt det tidligere Veufjelst. 5) Løgstør- og Silkeborgene, Hammerum Herred og Vestsjælland. 6) Da dette Gjennemsnit er udbraget af den ovennævnte Tabel, og de enkelte Beregninger derved søg at blive Betjyding, efter som Tallene for de enkelte Landsdele inder ere udbragte af flere, inder af færre Beregninger, kan det ikke betragtes som et korrekt Udtryk for hele Landets Gjennemsnit; men det nævner sig dog sikkert meget dertil, thi ved at udbrage Gjennemsnittallene af alle de enkelte Beregninger, hvorved altsaa hver Beregning kommer til at gjøre sig fuldt gjældende, faaes at Afgroden 1872 har givet 11,5 Fold Svæde, 10,7 Fold Rug, 10,6 Fold 2rd. Vægt, 10,7 Fold 6rd. Vægt og 13,0 Fold Svæde.

Kornsalget vil i det indeværende Landbrugsaar sikkert vise sig betydelig mindre end i det foregaaende Aar, da det, som anført i Tidsskriftets 1ste Hefte for iaar, var meget stort. Sammenlignes Fødbangivelseserne for de 2 Aar, da viser Afgrøden af 1872 sig gjennemgaaende $1\frac{1}{2}$ —2 Fold mindre end af 1871; ifølge høsstaende Tabel ansettes nemlig Gjennemsnitsfoldene af det forløbne Aar for Hvedens Vedkommende til 11,5 medens de for 1871 vare 13,5; for Rug 10,9 (1872) mod 12,5 (1871); for 2rd. Byg 10,7 mod 12,0; for 6rd. Byg 10,4 mod 12,7 og for Havre 12,9 mod 14,1.

Vintersæden blev i Reglen lagt under uheldige Vinteraar og meget sent paa Grund af den vedvarende Regn. I Begyndelsen var den derfor svag og temmelig spids, men ved det milde om end vedvarende regnfulde Vejr i November og December kom den dog nogenlunde til Kræfter, og da Januar var endnu mildere end December, stod Vintersæden smukt, da Februar Maaned begyndte. Den lette Frost i denne Maanedes første Halvdel standsede Bærten, hvilket dog ingenlunde skadede, og efterat Vejret atter var blevet mildere i den sidste Halvdel af Februar og Begyndelsen af Marts, stode Vintersædsmarkerne lovende paa alle tørre og velbearbejdede Jorder, og det var egentlig kun paa lave, fugtige eller slet afgravede Lerjorder at Sæden var noget forknyttet. I sidste Halvdel af Marts blev Vejret mindre heldigt; de i Reglen klare Nætter bragte temmelig stærk Nattefrost, saameget mere som Vinden var kold, da den fortrinsvis holdt sig østlig og nordlig, og paa den anden Side søgte den ofte temmelig høje Dagvarme undertiden ledsaget af en skarp Sol, at kalde Livet frem. Men heldigvis var Jorden temmelig tør, efterom Februar og Marts end ikke bragte halvt saa megen Regn som sædvanlig, og Nattefrostens Virkninger bleve derfor saa meget mindre skadelige. Da vi derfor i de sidste Dage af Marts og Begyndelsen af April fik et særdeles smukt Vejr, med en mild Regn og uden Nattefrost, kom Vintersæden igjen til Kræfter. Den sidste Halvdel af April har atter bragt en meget stærk Natte-

frost, ledsaget om Dagen af Hagel- og Snebyger og af en stærk tørrende kold Vind, i Reglen østlig og nordlig, og Rugen har ogsaa skjæmmet sig meget, især paa de ovennævnte sive Marker, hvor en Del Planter ere frosne bort, og paa de lette men dog formedelst et vandbindende afslignende Underlag vaade Jorder i det midterste og vestlige Jylland og Eggen mellem Mariager Fjord og Limfjorden og Nord for denne Fjord. Hveden har lidt mindre og staaer endnu ret godt. Af de saa Stykker Kaps have en Del taget Skade af Nattefrosten og enkelte maa omplojes.

Kløvermarkerne have overstaaet Vinteren ret godt. Da Jorden i Frostperioderne var tør, ere kun faa Planter frosne op; men den friske Grøde, som fremkaldtes ved det gunstige Vejr først i April, har ved den senere Tids ugunstige Vejr faaet en Standsning og sine Steder et Knæk, som Græsmarkerne dog sikkert forholdsvis let ville kunne forvinde, naar Foraarsvarmen uden Nattefrost snart vil indfinde sig.

Kvæggets Foderstand er ualmindelig god. Det kom i god Huld paa Stald i Efteraaret, og da Høavlen ifjor var overordentlig rig, da der formedelst de i Forhold til Smør- og Kvægpriser lave Kornpriser er opfodret meget Korn, og da Høet og Halmen, med Undtagelse af de Steder hvor den først blev bjerget i Regnperioden i September, har viist sig nærende, saa er det forstaaeligt, at Foderstanden næsten overalt er særdeles god, og at f. Ex. den Slags Kvæg, der kommer til Forhandling paa Kjøbenhavns Trommesal og Provindsmarkederne, aldrig har været i gennemgaaende bedre Stand end i dette Foraar. Naturligvis er der Undtagelser, navnlig hos de mindre Jordbrugere, og særlig fremhæves i en Beretning fra Fyen, at det synes, som om Bonden der vanskeligere end i andre Egne af Landet kan komme ind paa en stærkere Fodring, saa at der endnu findes Gaardmænd, som have ondt ved at smørføde sig selv en lang Tid om Vinteren; karakteristisk nok tilføjes der, at dette særlig gjælder om Bønderne paa de gode Jorder, medens de paa de lettere Jorder synes at have faaet Djet bedre op for Fordelen ved en velholdt Besætning.

Sundhedstilstanden har været ret god blandt Køerne, noget mindre god blandt Hestene, der jævnlig have lidt af forskellige Forkjølelshygdomme, og flere Steder endnu simplere blandt Svinene. Saaledes klages der f. Ex. fra Hølbækegnen over stor Dødelighed blandt Ungsvinene; ved Opduktion har det viist sig at være en Betændelse i sit første Stadium i Lungerne, og i Hjarteposen fandtes der ogsaa Betændelsesexudat; som Midde! derimod har man anvendt Areladning og kjø!ende Midler, f. Ex. Salpeter, opløst i Mælken, og som Foder er der isvrigt givet dem Stummetmælk og helt Korn.

I Eftervinteren har man mange Steder havt Vanstelig-
hed ved at faa Kalvene til at leve, og fra flere Sider til-
skrives det at Mælken har været for kraftig. Det bliver der-
for mere og mere almindeligt at koge Mælken til Tillægskal-
vene, da den derved bliver sundere, og navnlig forhindres der-
ved den af Diarrhoee opstaaende Dødelighed. Derved menes
ogsaa Tuberkelshygdommens Arvelighed at modvirkes, saaledes
som det ogsaa findes anført af Hr. Christensen i Ugeskrift for
Landmænd Nr. 14.

Vinterens Mejeriudbytte har været godt, da den om-
talte gode Fodring har givet et stort Mælkeudbytte, og den
milde Vinter har været heldig for Smørproduktionen. Hertil
kommer at Mælkens hensigtsmæssige Behandling nu ogsaa
gjør gode Fremstrid hos de mindre Jordbrugere i de Egne,
hvor Mejeriassistentene ere i Virksomhed, og særlig fremhæves
for Lolland-Falsters Bedkommende, at den nylig afholdte
Smørudstilling i Nakskov udviste fuldkommen ligesaa gode
Smørprøver fra de mindre som fra de større Gaarde.

Jevnsides hermed er Sansen for Kvægfedning i me-
get kjendelig Fremgang i mange Egne, om end særlig i Thyland.
De høje Kjødpriser have hurtig givet denne Sag en Betydning,
som man næppe for nogle faa Aar siden turde haabe paa.
Det er navnlig i de gamle Studeegne, at man mærker Virk-
ningerne heraf. Fra Thy skrives saaledes om dette Punkt:
„Besætningernes Udseende er ganske fortrinlig. Som bekjendt

er Studehold langt det overvejende i denne Egn; Massen af Opbrættet sælges nu omtrent 4 Aar gamle til Marsten for at fedes der. I mange af Besætningerne seer man en hel Del af Studene saa velholdte, at der ikke fattes mange Tdr. Sæd til for at sælge dem som fuldsede Dyr, og dersom de høje Rjødpriser holde sig i et Par Aar til, er det at forudsæ, at mange Studeholdere gjøre det sidste Skridt med og aflevere deres Studebesætning om Foraaret som fede Dyr til Hamborg eller England istedetfor at sende dem til Marsten." At Opmærksomheden under disse Forhold særlig henledes paa at skaffe gode Tillægsdyr er naturligt, og vi henvise i saa Henseende til nogle Meddelelser, vi nedenfor lade afstrykke.

Handelen med Heste og Kvæg har været levende hele Vinteren og til ukjendt høje Priser. Der lægges derfor overalt meget til, og navnlig er Tillæget af Heste i stærkt Tiltagende; paa mange større Gaarde, hvor der ikke i de sidste 20—30 Aar er lagt Heste til, kan nu træffes 4—6 eller endog flere Følhopper. Ikke uden Grund bemærkes hertil, at Følhoppen ikke er det solideste Arbejdsdyr, og at det udviklede Agerbrug netop kræver stærke og fuld arbejdsdygtige Heste til den dybere og kraftigere Bearbejdning af Jorden. I Egnen Syd for Limfjorden har en Del Følhopper kastet, hvilket ved de nuværende høje Priser paa fravænte Føl er et betydeligt Tab for Ejerne. Næsten overalt er der rigeligt af Foder, de fleste Steder endog til Maj Maanedes Udgang, og dog mener mange at ville saa Halm tilovers, skjønt der paa Grund af de mange tilsigtede Byggeforetagender er lavet en stor Del Rangkalm i Vinter; men da Vinteren har været mild, og der, som nævnt, er opfodret en Del Kraftfoder, er der forholdsvis ikke tæret stærkt paa Halmfoderet, og Faarene have endog i Sjællands Hedeegne kunnet gaa ude en stor Del af Vinteren. Selv af Hø vil der mange Steder blive en Del tilovers.

Den første Del af Vinteren var saa regnfuld og frostfri, at Rjørjelsarbejder i Marken derved væsentlig vare hindrede;

men den lette Frost i Februar, efterfulgt af det tørre Vejr i Marts, var i de fleste Egne meget gunstigt for at faa Gjødningskjørsel, Mærgling og Skovkjørselsarbejderne udførte, og meget af den i Februar udførte Gjødning kunde dels strax dels i Marts Maaned nedpløjes. Kun i enkelte Egne i Inland har Jorden været for opblødt og Frosten ej stærk nok til at kjøre Mærgel og Gjødning, og selv Vejene, Vi- og Markvejene, have en stor Del af Vinteren næsten været ufremkommelige i de ahlbundne Hedeegne, hvor Vejstrækningerne tilmed i Reglen ere saa store i Forhold til Folkemængden, at Hedeboerne betragte deres grundige Istandsættelse som uoverkommelig og derfor kun bøde meget ufuldkomment paa deres Mangler. Man har de fleste Steder kunnet fortsætte Dræningsarbejderne gennem hele Vinteren, men den overalt følelige Mangel paa Drænrør har ofte været en Hindring derfor.

Vaarfædens Lægning begyndte allerede i den sidste Halvdel af Marts. Jorden var paa Grund af Foraarstørningen i en udmærket skjør Tilstand, skjønt den lette Frost kun havde virket saa lidt i saa Henseende. Vel havde man ikke rigtig Tillid til at Vinteren skulde være helt forbi, men paa den anden Side vilde man ikke med Rimelighed kunne vente senere at faa en saa bekvem Sædefure, thi kom der Regn, vilde Jorden let blive død, og vedblev det tørre Vejr, vilde de lettere Jorder blive for tørre og de stærkere vilde borkne og klumpe, og navnlig vilde dette blive Tilfældet med det meste af den Stubjord, der ved Stormfloden havde været sat under Vand. En Mængde toge derfor fat paa at faa, og da Vejret var gunstigt og Arbejdet gik let, bleve Enkelte allerede færdige med Vaarfædens Lægning inden Udgangen af Marts, og mange bleve færdige inden Paaste, om end Hovedmassen af Agerbrug end først bleve tilfæede i sidste Halvdel af April, ja mange endog ængstelig holdt sig tilbage og først begyndte Saaningen i Slutningen af April. Selv de udrænedes Jorder bleve iaar tidligt bekvemme, næsten samtidig med de drænedes.

De modtagne Meddelelser om Arbejderforholdene kunne af Mangel paa Plads først meddeles næste Gang; af de øvrige særlige Meddelelser hidfattes følgende:

Fra Rødbyeegnen: Fowlers Dampdyrkningsapparat med 2 14-Hestes Lokomobiler har været i stadigt Arbejde siden Midten af Marts paa Sukkerfabriken „Hollands“ Gaarde og har arbejdet fortrinligt uden synderlige Standsninger og uden at blive væsentlig forulempet af Sten; det bereder Jorden udmærket med ringe Kulforbrug. — Ifølge en Meddelelse fra en anden Haand har Apparatet i dette Foraar grubbet 400 Tdr. Land 12 Tommer dybt for en Pris af 4 Rd. pr. Td. Land, naar alle Udgifter medregnes, og Slid og Forrentning beregnes til 12 pCt.

Fra Aarhusseggen: Unge Heste og tildels ældre i stærk Foderstand ere opkjøbte til Udlandet og betalte meget højt. Dette Gode har imidlertid medført, at gamle og simple Arbejdsheste, som mange Smaamænd, der leve af Kjørsel o. desl., ere henviste til at kjøbe, er: betalte med aldeles urimelige Priser, hvilket er mindre heldigt. Hestetillæget vil sikkert tiltage stærkt. Om dette for et fremadskridende Agerbrug er ubetinget heldigt, er maaste tvivlsomt. Følhopper og Plage ere ikke godt Forspand, naar Jorden skal behandles stærkt.

Fra Eggen Sydøst for Aalborg: Her viser sig stærk Tilhøjelighed til Fedning af Kreaturer, dels i Forening med Mejeriet, dels som selvstændig Drift, og der er dertil indført flere Korthornstyre og Køer, hvilket, naar de holdes alene til eget Brug, vist er saare rigtigt; men formentlig kan der gøres Skade dermed, naar Bønderne faa Lov til at holde deres Køer til dem, da den Behandling og de sure Græsgange, der bydes Tillæget hos Bonden, vil gjøre denne Slags Kvæg langt ringere end den haardsføre jydsk Race; thi det er jo kun den omhyggelige Pleje og det stærke Foder fra Fødselen af, som det er vant til, der har gjort Kornhornskvæget til det, det er.

Fra Eggen ved Skodborghus: De høje Kvægpriser forsøge i høj Grad Bøndernes Lust til at holde stort og svært Hornkvæg, og Korthornskvæget udbreder sig stærkt. Baade private Folk og Foreninger holde svære Tyre, hvoraf mange ere ret gode Individider, men Herkomsten er allevegne mer eller mindre blandet.

Fra Mors: De Spørgsmaal, der angaa Opdrættet og Fedningen interessere os særlig og have været Emner ved Diskussionerne i Landboforeningens Møder; de spille overhovedet en saa stor Rolle her paa Den, at de ikke bør lades uomtalte i en Agerdyrkningsberetning fra

Mors. Det er ikke alene gaaet op for Dens Beboere, at Opdrættet og Fedningen paa alle Punkter staaer saare langt tilbage, og at Udbytet af vore forholdsvis gode Græsgange, vor kraftige Røgt og vor gode Kvægrace maa kaldes tarveligt, men der gjøres allerede kraftige Anstrængelser for at indhente det Forsømte og for at bringe denne Del af vort Agerbrug frem til et Standpunkt, der staaer i et nogenlunde tilfredsstillende Forhold til det Standpunkt, som Kvægavlen indtager i andre mere fremstredne Lande. — Skjønt vi — som bekjendt — i Dens hjemlige Race har et hyppeligt Grundlag at bygge paa, og skjønt vore Køer og Tyre i stedse stigende Grad søges til Dannelsen af Stammer i andre Egue og andre Lande, (Grev Knuth til Knuthenborg har begyndt og vil formentlig fortsætte et meget interessant Forsøg med Dannelsen af en Stamme til Fedevæg), yttres der dog her paa Mors, og det af Dens mest fremragende og mest indsigtsfulde Kvægopdrætere Tvivl om det kan nytte eller rettere om det kan betale sig at bygge videre paa dette Grundlag, og om vi ikke ved Indførelsen af en anden Federace og da navnlig Korthornsracen komme hurtigere og sikrere til Maalet. Om dette Spørgsmaal er det nu navnlig Striden drejer sig. Der er i de sidste Aar indført flere, mere eller mindre heldige Korthornstyre, og Anvendelsen af disse til Krydsning med Dens Køer er i kjendelig Tiltagende. — Det kan ikke nægtes, at dette Krydsningsaffom, hvad en hurtig Udvikling angaaer, har et umistkjendeligt Fortrin for Afkommet, selv det mest omhyggelig passede og kraftigst fodrede, af Dens hjemlige Race, men det er ikke oplyst og vil ikke kunne oplyses, forinden Maalet og Bøgt kunne støtte Forsøgene, hvilket Afkom, der bedst har betalt sig. Alt forøvrigt lige, er det en Kjendsgjerning, at Kjødet af den nydste Stud i indre Værdis og Velsmag staaer ikke lidet over det af Korthornstudien og af andre mig bekjendte Racer, og det vil derfor være af overordentlig Interesse at faa disse Forhold nøjagtig undersøgte og oplyste i en ikke for fjern Fremtid, og i ethvert Tilfælde forinden der ved en mere almindelig Krydsning med Korthornskvæget er fremkommet et Afkom, hvori alle de Fortrin og gode Egenskaber, som vor hjemlige Race utvivlsomt er i Besiddelse af, ere udvistede og forvanstede. — Ved Siden af, at der paa det nuværende Grundlag bør anstilles nøjagtige sammenlignende Forsøg mellem de tvende nævnte Racer, hvad flere Kvægopdrætere have givet Tilfagn om, bør der vistnok nødvendigvis og hurtigt mulig paabegyndes Forsøg paa Forbedringen af og indenfor den hjemlige Race. Det bør forsøges, om ikke et omhygge-

ligt Udvalg af Tillægsdyr, en kraftigere Fodring og omhyggeligere Pasning vil muliggjøre en hurtigere Udvikling og Modenhed, mere og heldigere udviklede Former, overhovedet alle de Fordringer, som med Rette bør stilles til en Federace. Der behøves selvfølgelig ikke alene stor Indsigt, men ogsaa Tid for at et Resultat med tilstrækkelig Tydelighed og Sikkerhed kan træde frem, men der kan ikke tvivles om, at der her vil findes Mænd, der med fornøden Indsigt forene Evne og Interesse til at gennemføre disse Forsøg, som ere af saa stor og almindelig Betydning for hele Dens Kvægavl. — Under alle Omstændigheder vil der, selv om Forsøgene faldt ud til Fordel for Korthornsracen, ikke kunne blive Tale om at fordrive den hjemlige Race, saameget mindre som de fleste Betingelser for hin Races heldige Udvikling og fortsatte Bevarelse ifkun undtagelsesvis kunne skaffes tilveje, idetmindste ikke for Tiden eller i den nærmeste Fremtid. — Jeg skal i en senere Meddelelse komme tilbage til dette Spørgsmaal. Kun saameget vil jeg endnu til Slutningen tilføje, at det for mig staaer som ikke alene muligt men nødvendigt, at Spørgsmaalet om Kvægopdrætningen og Studesedningen, der i lang Tid af Hensyn til Mælkerisførgsmaalet har været trængt tilbage, snart vil gjøre sig gjældende ikke alene her i Vestjylland men i hele Danmark, og at den Tid maaste ikke er saameget fjern, da Studesedningen paa Bekostning af Mælkeridriften atter og med Berettigelse og Fordel vil vinde Terrain.

Fra Horsensegnen: At avle 300 Tdr. Kunkelroer pr. Td. Land er et godt Resultat, men i Reglen kan det naaes med en god Behandling i alle Henseender; 325 til 350 Tdr. kan ogsaa naaes, men maa ansees for et fortrinligt Resultat; at avle 400 Tdr. er en Sjældenhed. — At avle 400 Tdr. Gulerødder pr. Td. Land er derimod ikke vanskeligt, men burde være en god Afgrøde og ikke mere. Dyrkningen af Gulerødder tiltager mere og mere, og burde foretrakkes fremfor Kunkelroer, naar ikke Dyrkningen i det Større og til Fodring af Mælkeføer havde Misligheder, nemlig først at Eugning og Udtynding tager noget mere Arbejde, dernæst at Fodring med f. Ex. ¹ Td. Gulerødder pr. Ko daglig næppe har en god Indflydelse paa Smørret, og endelig, at Gulerødder vanskeligere overvintres i Batterier friske til April og Maj Maaned; i hvilke Henseender Kunkelroer have Fortrinnet.

Fra Røgstøregnen: Husflidsagen har heromkring havt en temmelig god Tilgang. Her finder aarlig Udstilling af Husflidsøgenstande Sted, og i Forbindelse med denne Udstilling iaar skal der være en mindre Smørudstilling for Kohold af ikke over 3 Køer.

De os meddelte Følsangibølser (Tdr. pr. Td. Vand) ere følgende:

Egnen Vest for Helsingør: Hvede 14 Tdr. til 128 Pd., Rug 12 Tdr. til 118 Pd., 2-rd. Byg 10 Tdr. til 109 Pd., 6-rd. Byg 10 Tdr. til 105 Pd., Havre 12 Tdr. til 80 Pd., Ærter 8 Tdr.

Egnen Nordvest for Frederiksborg: Hvede 11—12 Tdr. til 127 Pd., Rug 14—15 Tdr. til 120 Pd., 2-rd. Byg 10—11 Tdr. til 109 Pd., 6-rd. Byg 11—12 Tdr. til 105 Pd., Havre 16—18 Tdr., Ærter 8—10 Tdr., Kartoflerne have holdt sig godt, Runkelroer og Gulerødder en Middelhøft.

Amager: Rug 10—15 Tdr. til 115—126 Pd., 2-rd. Byg 15—18 Tdr. til 109—116 Pd., 6-rd. Byg 15—20 Tdr. til 102—110 Pd., Havre 15—18 Tdr., Kartofler 60—90 Tdr., Gulerødder 3—400 Tdr., Runkelroer 3—400 Tdr.

Egnen mellem Roskilde og Rjøge: Hvede 10—12 Tdr. til 130 Pd., Rug 10 Tdr. til 120 Pd., 2-rd. Byg 10 Tdr. til 110—113 Pd., 6-rd. Byg 12 Tdr. til 108 Pd., Havre 15 Tdr. til 80 Pd., Bønner 12 Tdr., Ærter 10 Tdr. Runkelroer 300 Tdr.

Egnen Vest for Roskilde: Hvede 9—10 Tdr. til 128—129 Pd., Rug 8—10 Tdr. til 120—122 Pd., 2-rd. Byg 8—9 Tdr. til 108—110 Pd., 6-rd. Byg 12 Tdr. til 108—110 Pd., Havre 14—15 Tdr. til 80—84 Pd., Ærter 8 Tdr., Blandfæd af Havre, Byg og Biffer 14 Tdr., Gulerødder og Runkelroer 200—250 Tdr., kartoflerne faa, smaa og syge.

Egnen Nord for Ringsted: Hvede 8—14 Tdr. til 118—130 Pd., Rug 10—12 Tdr. til 116—124 Pd., 2-rd. Byg 8—12 Tdr. til 110—116 Pd., Havre 12—18 Tdr. til 80—90 Pd., Ærter 6—12 Tdr.

Egnen mellem Holbæk og Kallundborg: Hvede 10—12 Tdr. til 127 Pd., Rug 12 Tdr. til 120 Pd., 2-rd. Byg 10 Tdr. til 110 Pd., 6-rd. Byg 10 Tdr. til 107 Pd., Havre 16 Tdr. til 86 Pd., Ærter 8 Tdr., Kartofler 40 Tdr., Runkelroer 200 Tdr.

Eggen mellem Rallundborg og Slagelse; Hvede 10—12 Tdr. til 128 Pd. (i Lade) 120 Pd. (i Staf), Rug 12 Tdr. til 120 Pd. (i Lade) 116 Pd. (i Staf), 2=rd. Vng 10 Tdr. til 110 Pd. (i Lade) 106—108 Pd. (i Staf), 6=rd. Vng 10 Tdr. til 104 Pd., Havre 12 Tdr. til 76—80 Pd., Grter 4—6 Tdr.

Eggen mellem Slagelse og Skjelskør: Hvede 10—12 Tdr. til 124—130 Pd., Rug 12 Tdr. til 120 Pd., 2=rd. Vng 12—14 Tdr. til 112—115 Pd., 6=rd. Vng 12 Tdr. til 108—110 Pd., Havre 16—20 Tdr. til 84 Pd.

Stevens: Hvede 12 13 Tdr. til 128 132 Pd. (Staf=hvede gif fra 132 Pd. ned til 125—26 Pd.), Rug 12 Tdr. til 120—24 Pd., 2=rd. Vng 12 Tdr. til 110—112 Pd., 6=rd. Vng 12 Tdr. til 108—109 Pd., Havre 15—16 Tdr. til 75—80 Pd., Grter 8—10 Tdr.

Det sydstlige Sjælland: Hvede 8—9 Tdr. til 125—127 Pd., Rug 9—10 Tdr. til 117—120 Pd., 2=rd. Vng 9—10 Tdr. til 110—112 Pd., 6=rd. Vng 8—9 Tdr., Havre 10—12 Tdr. til 82—86 Pd., Grter 6—8 Tdr.

Møen: Hvede 10—12 Tdr. til 122—128 Pd., Rug 12—15 Tdr. til 120—124 Pd., 2=rd. Vng 10—12 Tdr. til 112—115 Pd., 6=rd. Vng 9—10 Tdr. til 106—108 Pd., Havre 14—15 Tdr. til 80—85 Pd., Grter 6—8 Tdr., Runkelroer 250—300 Tdr. og lidt mindre af Gulerødder.

Det nordlige Falster: Hvede 10—14 Tdr. til 120—128 Pd., Rug 10—14 Tdr. til 118—125 Pd., 2 rd. Vng 8—14 Pd. til 108—116 Pd., Havre 8—20 Tdr. til 76—85 Pd., Grter 8—12 Tdr., Gulerødder 340 Tdr., Runkelroer 300 Tdr., Rutabaga 230 Tdr.

Det østlige Lolland: Hvede 9—10 Tdr. til 126 128 Pd. (i Efteraaret) og 120—122 Pd. (i Vinter), Rug 8—10 Tdr. til 120—122 Pd., 2=rd. Vng 8—10 Tdr. til 112—114 Pd., Havre 12—14 Tdr.

Eggen mellem Maribo og Rødby: Hvede 9—12 Tdr. til 128 Pd. (den rustede 122—125 Pd.), Rug 10—12 Tdr.

til 122 Pd., 2-rd. Byg 10—12 Tdr. til 110—113 Pd., Havre 11—14 Tdr. til 83—84 Pd., Bønner 11 Tdr., Erter 9—11 Tdr., Kunkelroer 270 Tdr., Kaastraber 200 Tdr.

Hollands Nørreherred: Hvede 10—12 Tdr. til 124 Pd., Rug 12 Tdr., 2-rd. Byg 9—14 Tdr. til 111 Pd., Havre 12 Tdr. til 78 Pd., Erter 10—14 Tdr.

Den søndre Del af Langeland: Hvede 12—14 Tdr. til 124—130 Pd., Rug 10—12 Tdr. til 118—124 Pd., 2-rd. Byg 10—14 Tdr. til 114—116 Pd., Havre 10—14 Tdr., Bønner 12 Tdr., Erter 8—12 Tdr.

Thorseng: Hvede 10 15 Tdr. til 125—133 Pd., Rug 8—14 Tdr. til 117—124 Pd., 2-rd. Byg 11—16 Tdr. til 111—115 Pd., 6-rd. Byg 12—16 Tdr. til 102—110 Pd., Havre 10—18 Tdr. til 75—80 Pd., Bønner 6—10 Tdr., Erter 8—10 Tdr., Biffer 6—10 Tdr., Kunkelroer 2—300 Tdr., Kartofler 40—50 Tdr., Hør 30—40 Spd., lidt og simpel Træfrugt.

Det sydlige Fyen: Hvede 13 Tdr. til 124—128 Pd., Rug 8—12 Tdr. til 118—122 Pd., 2-rd. Byg 8—12 Tdr. til 110 Pd., 6-rd. Byg 12 Tdr. til 108 Pd., Havre 16 Tdr. til 76 Pd., Erter 8 Tdr., Boghvede 8 Tdr., Kartofler 60—80 Tdr., Kunkelroer 250 Tdr.

Det vestlige Fyen: Hvede 12—16 Tdr. til 127—130 Pd., Rug 14 Tdr. til 124 Pd., 2-rd. Byg 12—16 Tdr. til 112—116 Pd., 6-rd. Byg 16 Tdr. til 105—110 Pd., Havre 16 Tdr. til 75—80 Pd., Erter 12 Tdr., Boghvede 8 Tdr.

Det nordvestlige Fyen: Hvede 13 Tdr. til 128 Pd., Rug 11 Tdr. til 122 Pd., 2-rd. Byg 11 Tdr. til 113—114 Pd., 6-rd. Byg 8 Tdr. til 105 Pd., Havre 14 Tdr. til 75—80 Pd., Erter 8 Tdr., Kartofler 60 Tdr.

Det nordøstlige Fyen: Hvede 16 Tdr. til 125 Pd., Rug 15 Tdr. til 120 Pd., 2-rd. Byg 12 Tdr. til 112 Pd., 6-rd. Byg 12 Tdr. til 108 Pd., Havre 18 Tdr. til 78 Pd., Erter 8 Tdr., Kunkelroer 200 Tdr.

Det nordlige Benschøfel: Hvede 14—16 Tdr. til 120—126 Pd., Rug 10—12 Tdr. til 116—118 Pd., 2-rd. Vng 10 Tdr. til 104—112 Pd., 6-rd. Vng 12 Tdr. til 100 Pd. Havre 12—14 Tdr. til 76—80 Pd.

Det sydlige Benschøfel: Rug 8—10 Tdr., 2-rd. Vng 8 Tdr., 6-rd. Vng 9 Tdr., Havre 8—10 Tdr.

Løgstøregnen; Rug 8—9 Tdr. til 116 Pd., 2-rd. Vng 7—8 Tdr. til 104—106 Pd., 6-rd. Vng 8—9 Tdr. til 98—100 Pd., Havre 9—10 Tdr. til 74—76 Pd.

Eggen mellem Aalborg og Hadfund: Hvede 10 Tdr. til 125—130 Pd., Rug 10—16 Tdr. til 116—118 Pd., (Campinerugen bedst), 2-rd. Vng 14—16 Tdr. til 112—116 Pd., 6-rd. Vng 15—17 Tdr. til 100—106 Pd., Havre 14—20 Tdr. til 70—90 Pd., Bønner indtil 20 Tdr., Kunkelroer, Turnips og Gulerødder 250—300 Tdr.

Eggen mellem Aalborg og Hobro: Rug 6—8 Tdr. til 108—118 Pd., 2-rd. Vng, 5—7 Tdr. til 104—112 Pd., Havre 4—6 Tdr. til 64—76 Pd., Kartofler 70—90 Tdr.

Eggen Sydøst for Randers: Hvede 10—14 Tdr. til 126—132 Pd., Rug 4—13 Tdr. til 115—120 Pd., 2-rd. Vng 11—15 Tdr. til 105—112 Pd., 6-rd. Vng 10—12 Tdr. til 100—104 Pd., Havre 8—12 Tdr. til 76—81 Pd., Kærter 8—10 Tdr., Boghede 8—11 Tdr., Kartofler 60—80 Tdr., Rodfrugter 2—300 Tdr.

Grenaaegnen: Rug 10—12 Tdr. til 120 Pd., 2-rd. Vng 10 Tdr. til 108—112 Pd., Havre 12 Tdr. til 80—85 Pd., Kartofler 50 Tdr., Kunkelroer 250 Tdr.

Heltofteggen: Hvede 13 Tdr. til 128 Pd., Rug 1 Tdr. til 118 Pd., 2-rd. Vng 11 Tdr. til 110 Pd., Havre 17 Tdr. til 82 Pd., Kartofler 40—80 Tdr., Gulerødder 350 Tdr., Raafrabi og Turnips 300 Tdr.

Eggen Syd for Aarhus: Hvede 10—18 Tdr. til 118—132 Pd., Rug 10—15 Tdr. til 112—124 Pd., 2-rd. Vng 10—15 Tdr. til 106—116 Pd., Havre 12—20 Tdr. til 72—82 Pd., Kærter 6—10 Tdr.

Horsensøegnen: Hvede 12—16 Tdr. à 118—129 Pbd., Rug 10—12 Tdr. til 112—120 Pbd., 2-rd. Byg 10—14 Tdr. til 108—114 Pbd., Havre 12—16 Tdr. til 76—84 Pbd., Runkelroer 200—325 Tdr., Gulerødder 250—400 Tdr., Turnips 250—400 Tdr.

Eggen Nord for Vejle Fjord: Hvede 9—10 Tdr. til 127—128 Pbd., Rug 10—12 Tdr. til 120—122 Pbd., 2-rd. Byg 12—14 Tdr. til 110—114 Pbd., Havre 15—18 Tdr. til 80—82 Pbd., Kartofler 50—60 Tdr. (men mange deraf for-dærvede), Runkelroer 200—225 Tdr., Turnips 250—300 Tdr., Gulerødder 250—300 Tdr.

Thy: Hvede 15 Tdr. 118—122 Pbd., Rug 12 Tdr. til 116—120 Pbd., 6-rd. Byg 12 Tdr. til 100 Pbd., Havre 12 Tdr. til 78—80 Pbd., Erter 15 Tdr. til 132 Pbd. Rodfrugter 300 Tdr. og den hvide Turnips en Del mere.

Wors: Hvede 9—11 Tdr. til 121 Pbd., Rug 10—12 Tdr. til 116 Pbd., 2-rd. Byg 10—13 Tdr. til 110—112 Pbd., 6-rd. Byg 9—11 Tdr. til 98—100 Pbd., hvid Havre 11—13 Tdr. til 77—78 Pbd., broget Havre 10—12 Tdr. til 68—70 Pbd., gule Erter 128—130 Pbd., graa Erter 123—125 Pbd., Biffer 126—128 Pbd.

Lynggaard Herred: Hvede 7—9 Tdr. til 123—126 Pbd., Rug 8—9 Tdr. til 117—120 Pbd., 2-rd. Byg 10—12 Tdr. til 110—116 Pbd., 6-rd. Byg 8—10 Tdr. til 105—108 Pbd., Havre 7—9 Tdr. til 75—80 Pbd., Kartofler 30—70 Tdr.

Eggen mellem Silkeborg og Herning: Rug 10 Tdr. til 116 Pbd., 2-rd. Byg 8 Tdr. til 109 Pbd., 6-rd. Byg 8 Tdr. til 100 Pbd., Havre 9 Tdr. til 72 Pbd., Erter 8 Tdr., Boghvede 8 Tdr., Rodfrugter 200 Tdr.

Hammerum Herred: Hvede 7 Tdr. til 124 Pbd., Rug 7 Tdr. til 120 Pbd., 2-rd. Byg 8 Tdr. til 112 Pbd., 6-rd. Byg 8 Tdr. til 100 Pbd., Havre 9 Tdr. 74 Pbd., Kartofler 50 Tdr.

Den nordlige og østlige Del af Ringkjøbing Amt: Hvede 6—10 Tdr. til 120—126 Pbd., Rug 5—10 Tdr. til

114—120 Pd., 2-rd. Vng 6—12 Tdr. til 104—108 Pd., 6-rd. Vng 4—12 Tdr. til 80—100 Pd., Havre 5—12 Tdr. til 70—84 Pd., Erter 6—9 Tdr. til 128 Pd., Boghvede 3—6 Tdr. til 96—104 Pd., Kartofler 24—60 Tdr.

Egnen Syd for Ringkjøbing Fjord: Rug 5—9 Tdr. til 120—126 Pd., 2-rd Vng 5—8 Tdr. til 104—112 Pd., 6-rd. Vng 4—9 Tdr. til 96—108 Pd., Havre 4—10 Tdr. til 64—76 Pd., Erter 3—6 Tdr. til 128—132 Pd., Boghvede 3—5 Tdr. til 92—100 Pd., Kartofler 60—100 Tdr.

Egnen mellem Varde og Ribe: Hvede 6—10 Tdr. til 125 Pd., Rug 6—10 Tdr. til 118—122 Pd., 2-rd. Vng 8—9 Tdr. til 108 Pd., 6-rd. Vng 4—14 Tdr. til 100 Pd., Havre 10—18 Tdr. til 75 Pd., Erter 6—8 Td., Boghvede 10 Tdr.

Egnen mellem Ribe og Rolding: Rug 6 Tdr. til 118 Pd., 2-rd. Vng 8 Tdr. til 108 Pd., 6-rd. Vng 8 Tdr. til 104 Pd., Havre 10 Tdr. til 75 Pd., Erter 12 Tdr. til 140 Pd., Boghvede 6 Tdr. til 104 Pd., Kartofler 60 Tdr., Gulerødder 2—300 Tdr.

Egnen mellem Ribe og Tønder: Hvede 9—11 Tdr. til 125—130 Pd., Rug 7—8 Tdr. til 118—120 Pd., 2-rd. Vng 10 Tdr. til 108—110 Pd., 6-rd. 9—11 Tdr. til 100 Pd., Havre 8—10 Tdr., Erter 7—8 Tdr., Boghvede 6—8 Tdr., Turnips 300 Tdr., Raafrabi 200 Tdr., Kartofler 50—70 Tdr.

Haderslev Besteramt: Hvede 6—8 Tdr. til 120—130 Pd., Rug 6—9 Tdr. til 116—124 Pd., 2-rd. Vng 10—12 Tdr. til 108—112 Pd., 6-rd. Vng 9—12 Tdr. til 100—104 Pd., Havre 10—15 Tdr. til 70—75 Pd., Boghvede 5—8 Tdr. til 96—108 Pd., Kartofler 50—80 Tdr., Rodfrugter 100—200 Tdr.

Egnen ved Wisby: Rug 11 Tdr. til 120 Pd., 2-rd. Vng 12 Tdr., 6-rd. 12 Tdr. til 108 Pd., Havre 15—16 Tdr. til 81 Pd., Boghvede 8 Tdr., Turnips 300 Tdr., Runfælsroer 270 Tdr.

Als: Hvede 13—17 Tdr. til 127—134 Pd., Rug 13—18 Tdr. til 122—124 Pd., 2-rd Vng 11—14 Tdr. til 112—116 Pd., 6-rd. Vng 12—15 Tdr. til 106—108 Pd., Havre 12—19 Tdr. til 75—85 Pd., Bønner 6—8 Tdr., Erter 9—11 Tdr.

Bornholm: 10 Tdr. 127—130 Pd., Rug 10—12 Tdr. til 124 Pd., 2-rd. Vng 12 Tdr. til 114 Pd., 6-rd. Vng 12 Tdr. til 108—112 Pd., Havre 10 Tdr. til 85 Pd., Erter 8 Tdr., Kartofler 50 Tdr.

Kjættelse: Side 103 (forrige Hefte) Linie 24 staaer 7 Dage, læs: 3 Dage.